

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a esc de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6toria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 58.

Brasiovu 9 Augustu 28 Iuliu

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

75—1871.

Comitetulu conducatoriu

pentru serbarea intru memori'a lui

Stefanu celu mare *).

Comitetulu conducatoriu pentru serbarea intru memori'a lui Stefanu celu mare are on6rea a insciintia prin ac6sta pre onoratu publicu romanu, ca elu s'a mutatu cu resiedinti'a la Cernautiu in Bucovin'a in 1 Augustu st. n. a. c., incependu aici pregatirile necesarie pentru serbare, despre a carei realizare nu mai p6te incap6 nici una indoi6la. Se r6ga asia d6ra, c6 t6te corespondintiele, precum si listele netramise inca indereptu, fia ele si desierte, se se adresez6 catra: Pamfiliu Danu juristu, Cernautiu (Csernovitz, Bucovina).

Comitetulu conducatoriu r6ga inca una data, pe p. t. d6mne, domni si familii, cari voiescu a participa la serbare, c6 in interesu propriu se binevoi6sca a lu insciintia pana in 10 Augustu st. n. a. c.

Cernautiu in 1 Augustu 1871.

Ioane Slaviciu, presiedinte.

E. Lutia, secretariu.

Adunarea gen. a Asociatiunei

trans. romane, pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, tienuta in 7—8 Augustu st. n. in Fagarasiu.

Fagarasiu 7 Augustu. Adunarea generale anuale a 11-a se tiene in sal'a cea mare din fortareti'a Fagarasiului, pe care comandantele generale imperat. o a lasatu la dispositiune cu t6ta placerea pentru dilele de siedintia.

Escel. Sa dn. presiedinte Lad. B. Popp impedecatu prin starea sa de reconvalescence, ne potendu -si intrecurma cur'a sa, in sensulu statuteloru presiedinti'a trec6 la ilustr. sa dn. consiliariu de curte cav. Iacobu Bologa. Domni'a sa f6u intempinatu la venirea sa de catra poporime, cu mare caldura si cu banderiu, 6ra s6r'a cu serenada. Astadi la 9 6re dn. v.-presiedinte inviatu de catra una deputatiune al6sa din sinulu adunarei, primitu la intrare intre aplause, a deschisu siedinti'a cu unu discursu, carele a produsu in ascultatori impresiunile cele mai binefac6torie. Respunsulu demnu de acelu discursu f6u datu de catra rev. sa dn. vicariu Ioane Antonelli. Dupa compunerea biroului din 3 secretari ad hoc, presidiulu puse obiectele la ordinea dilei conformu programei.

Din districtulu Fagarasiului si orasiu au incursu oferte la fondulu asociatiunei **3265** fiorini val. austr.

In memori'a fericitului Alduleanu adunarea -si a descoperitu doliulu seu prin sculare.

Disertatiune prea bine simtita despre cultura audiramu dela dn. protopopu I. Popescu, 6ra erudita istorica — monografi'a Fagarasiului de dn. vicariu Antonelli. A trei'a disertatiune a dlui profesoru Petrescu din Fagarasiu se citește

*) Stimatele Redactiuni romane suntu rugate a o reproduce. —

pre candu se scriu acestea. Spiritu calmu, paciuitu. Ordine perfecta! — —

Brasiovu 8 Augustu 1871.

Fratiloru romani!

Se ne ajutam, ca ne va ajuta si Dumnedieu! Astadi in 8 publicamu in finea F6iei: „Deschiderea subscriptiunei la institutu de creditu si economii „Albina“ primitu eri in 7, unu presemnu si acesta, ca apunendu fatalulu numeru 7 jidanescu, cu pasulu acesta amu si intratu in 8 numerulu celoru 8 fericiri pentru mai bun'a stare materiale si prin ac6sta pentru inaltiarea prosperitatei nationale intru t6te, prin ajutoriulu, ce se deschide, sateloru, corporatiuniloru si privatiloru din vieti'a acestui institutu, scosu c6 printr'o minune din difficultatile seculari si presentatu astadi publiculu, c6 sei d6 nutrementulu, din care i se va nutri tocma s6rtea lui.

Amu intratu in optu fericiri de mai buna stare a poporului:

I. Pentruca, cine nu va spera fericire din acestu institutu, candu elu e intreprinsu de cei mai probati si mai abnegati barbati ai poporului romanu, cu unica intentiune salutaria, de a sacrificare pentru a scapa pe poporu de camatariile cele nimicitorie ale jidaniloru, cari sprijiniti in ecsecutariile traficeloru loru despoiara si pana acum multime de familie cu camatariile de mosii si averi?! „Albina“ le va intinde imprumute, 6—8 la suta, si le va face si inlesnirea, c6 se plat6sca imprumutulu luat dela dens'a si cu tirait'a, incatu in pucinu timpu se-si p6ta ved6 mosiele sc6se din detorii, ma si inmultite si restaurate cu ajutoriulu acesta.

II. Alta fericire se nasce pentru comune si corporatiuni, cari din lips'a baniloru perdura din mane mosii feliurite, nepotendu depune pretiulu la vendiare, cum lu depunea jidani s6u alti ajutati prin institute de ale loru asemenea; pe viitoriu „Albina“ le va indulci si ac6sta s6rte, numai se se sc6le fiacare de demin6tia, nelasandu pamentulu a li se lua din mani din lips'a concursului, care li se inlesnesce.

A III-a fericire si inca mare, ca-ce bietulu agricultoru s6u tieranu nu va av6 trebuintia se ample multa lume imperatia, pana se-si capete unu imprumutu, care e intetitu alu face, c6 se nu -si p6rda mosiea, pentruca, institutu „Albina“ va av6 reuniuni tienutali de creditu pe totu loculu, unde se voru afla partasi mai multice, si fiacine p6te in curundu si fara spese ingraunatorie se-si ajute nevoiei, si apoi pe lunga interesu se replat6sca din capete in rate catu p6te pe anu, s6u in anuitati.

A IV-a fericire e spiritulu, ce sufia din basea acestui institutu, celu mai puternicu motoru de a redica fruntea cea umilita a isolatulu poporu, familiarisandulu prin puterea cea eficace a reuniuniloru tienutali la intreprinderi in folosulu seu publicu si privatu.

A V-a fericire se afla in reinviarea concordiei, -si a solidaritatei unei s6u mai multoru comune, cari vrendu a-si infintia la olalta sc6le bune si institute de cultura potu afla ajutoriu cu miile spre a-si cump6ra mosii cu venitu securu pentru institute, mosiele totu crescu in pretiu — 6r' replatirea capitalulu li se inlesnesce prin rate anuali, binefac6-

ria inlesnire si midiolocu de inaintare si in cultura!

A VI-a fericire este cultivarea terenulu economiei nationale, scapandulu de esplotatiune straina; elu a fostu de totu parasitu, d6r' fara pecatu mortale in contra conservarei proprie nu lu mai potemu las6 tielina, ca-ce voimu a ne arbori la reformele si institutiunile n6ue economice, voimu a viia si a ne ajuta cu imprumutate poteri, a trai c6 natiune.

A VII-a este sosirea imperatiei creditulu pentru poporulu agricolu prin punerea in vieti'a, a acestui institutu. Ferice de elu d6r' si de cei ce voru ajuta institutu. Nici o intreprindere nu prosper6za fara creditu; creditulu la timpu e mai puternicu in afacerile comerciali, industriali, agricole si economice decatu banulu. Creditulu de pana acum alu poporulu agricolu a fostu nulu, de ceea a fostu impreunatu cu una cameta pana la 100%. Acum cu 6—7 la suta -si p6te descanta de norocu! Tatameu e si pana adi in dulce memoria la parochianii lui rebrisioreni, pentruca i si credit6 la timpu, candu le crep6 vreo vita tragat6ria s. a.; si recompens'a i 6r6, ca pelunga interesu toti ar' fi saritu in focu pentru densulu; sciu unu casu, candu nu av6 in paratis pentru unu bou surpatu in muntele Berlea, d6r' dorendulu anim'a i a oferitu unu juncanu, c6 se lu injuge impreuna, si omulu dupa aratu si strinsu ei oferi celelaltu bou pentru binefacere la timpu, 6r' tata se multumi cu 2 oi. Catu ar' fi perditu bietulu plugariu fara creditu si ajutoriu? Esta e folosulu fundamentalu celu apromite institutu „Albina“, d6ca vomu alerga cu totii cu capitalia a i ajuta realizarea, pelunga fol6sele, ce le voru trage participatorii.

A VIII-a fericire e cor6n'a, e basea avutii prin economia. Pastrarea e celu mai bunu castigu, d6r' pastrarea mai securu si inca cu castigu e reinnoirea bune stari a pop6reloru. „Albina“ va representa si cassele pastrat6rie petutindenea; banii veduvei si ai palmasilui, cari castigati prin crunta sud6re stau legati in carpe s6u ascunsi in locuri nesecure, se voru primi cu camata de catra acestu institutu pela t6te reuniunile, pelunga securitate si cu camata. 6ca institutele, care imbogatira pe Angli'a ne zimbescu pe fruntea plutonicei „Albina“. Aaugemu la acesta fericire t6te celelalte avantaje ale acestui institutu, a carui prosperare va fi prosperarea n6stra, pentruca din venitului lui va esi cate o binefacere nationale de mare pretiu, cum vedemu, ca esu pentru altii din ale loru.

Bucurative si ve veseliti, d6r' invetiati romani, invetia poporule dosedite a cun6sce ce anima binevoit6ria si calda bate in corpu de romanu pentru tene; convincete odata, ca numai si numai dela romanu poti astepta adeverat'a ta fericire si a filorului, pre candu altii aini -si batu capulu cu anii, facundu calculi, cum se te desp6ia de t6te averile, de t6te aventarile.

Fratiloru romani cu avuti cu seraci!

Dupa apelu si publicatiunea din finea Gazetei de adi e deschisa subscriptiunea la actiuni si se inchia in 10 Oct. Se ne asociamu d6r' cu totii fara osebire de locu la acestu institutu, unde nu e vorba de sacrificia, ci de asecurarea capitalialoru cu fol6se de cautatu. Se dovedimu, ca romanulu se scia entusiasma pentru institutiuni nationale, dela cari depinde bunastarea nationale.

Se resune, fratiloru colegi, si tota pres'a romana de aceste VIII fericiri, ca-ce ne va deobliga, dér' va deobliga si recunoscinti'a posteritatiei, care va adora concerturile animelor romane la crearea de institute pentru fericirea poporului. Asia se fia! Ve róga! — Red.

Serbarile nationale anumite cele germane se facu adi cu tota ostentarea de entusiasm pentru unitatea, concordia si superioritatea nationale si in Austri'a. In Brünn se adunara dilele aceste reuniunile gimnasticiloru, si serbarea se inaltia la culmea entusiasmului unitatei nationale atatu in vorbiri, catu si in toaste. Germanii in Austri'a nu voru cede supremati'a, ér' luandulise, ei se voru alipi de germani. Acesta e intielesulu realu alu serbarei demonstratorie, ca germanii suntu uniculu poporu, care tiene una a remané in culmea destinelloru popóreloru austriace. 300 de telegrame ii salutara din tota Germano-Austri'a, apoi laudele resuna acum prin diurnale, ca nemtii demustra lumel, ca numai loru li se cuvine primatulu.

Vomu vedé pe junimea academica, in ce apa se va adapa la mormentulu eroului Stefanu, si deca va insufla respectu cu solid'a si romanése'a ei manifestatiune. Eu m'asi multiami, candu si ar' da man'a preste mormentulu eroului, jurandu: „ca voru lucra, cá tota lumea latina se fia solidaria pentru aperarea intereselloru nationale politice ale romanismului, orunde va mai fi nedreptatitu“, si la acestu juramentu conjurandu se invite tota junimea de ginte latina din lume, formandu lig'a eterna licita a romanismului. —

Orlatu 25 Iuliu 1871.

Multu On. Dle Redactoru!

„Nu forti'a bruta, ci inteligenti'a desvoltata prin scóla, face superioritatea, libertatea, independenti'a, unitatea si marirea unei natiuni.“ —

De nou mi se oferesce momentulu, a relatá publicului lectore, ca multu ecsaminat'a probitate si aspiratiune a romanului spre cultura, se intrupéza pre di ce merge, in tener'a lui generatiune.

Aspiratiunea, trabantata de zelu, volia si ardóre dupa frumósele proprietati ale culturai rationali moderne, o manifesta, si nesuesce a o manifestá cu tota ocasiunea, atatu generatiunea adulta catu si cea minoréna.

Acesti doi factori, nu ne insemnati dupa rolulu ce lu ocupa, sub form'a instructiunei moderne bine-sistemisate si tiptilu pipaite garantéza, ma asecuréza pre conducatorii, educatorii si calausii loru, ca voru se formeze de basa a actiunei loru lupt'a consciintiei de sene, si a continuitatei de dreptu . . . ce pretende un'a natiune plina de viéti'a, inse vai! lovita in dosu si pre facia mai de tóte calamitatile intrigante.

Soliditate, avantaju fratiloru dela instructiunea popularia si cultur'a nationala, si vomu trece in venitoriulu celu mai de aprópe chiaru si de indicele minunatulu capu de opera alu legei de instructiune.

Dovad'a nedisputabila o justifica intre altele ecsamenele semetráli de vér'a, cari cu pucine exceptiuni decurgu spre bucuri'a si asteptarea generala.

O insufletire, mai multu, o incredere firma insuflá mus'a romana si estu anu prin rostulu tene-retului in 22 si 23 l. c. publicului presente la ecsamenulu scólei capitale romane din opidulu nostru.

Acestea dile, proprie ecsamenulu de vér'a de catuva timpu incóce forméza totu anulu epoca in analele istoriculu scolasticu; pentruca, dómne; dulce si sonoru mai e echulu limbei matre rostite cu precisiune de pre bancele scolarie chiaru si de elevi neromani; ce contrastu, frantura, rumpere de audiu, tortura etc., cum rationéza binesimitorii s'au auditu, mai unu seclu de germanisare intre parietii acestei scóle istorice de trista reminiscinti'a.

A disparutu in parte spiritulu germanisatoriu cu dureróselei consecintie din centrulu fostiloru granitari — de si cam greu —. Óre spiritulu cnu-tei actuale se lu suferé ai obnubil'a de nou? se astepte cu indiferinti'a fatalulu momentu de comunismu in scoli? trecutulu se nu fi combrobatu indestulu ce insemnéza educatiunea aina? ce venáza? ce scopu are? O nu! si éra nu! asia mi se pare.

Pre voi ve vedu frati granitari versandu publice lacrime la audiulu instructiunei in limb'a vóstra matre, articulata de voci inocente. —

Se nu abuzezu de patientia, voliu a fi mai obiectivu. Vorbéscu faptele. — N'a strabatutu bine la audiulu scolaru, ca ecsamenulu in scurtu va urma, si entusiasmulu loru prevestea marea solemnitate. Semnu invederatu alu triumfului. Sosese diu'a asteptata 22 l. c. n. si cu ea ocasionalmente d. inspectore cercuale din Sibiu Wilhelm de Hochmeister. Impreuna cu publiculu interesatu intramu pre la 8 1/2 a. sub auspiciulu Minervei in sal'a anumita. Faciele nocentiloru pareau palide, dér' surprisante. Dupa rugatiunea indatinata se ecsaminara de catra dd. invetiatori clase dupa clase. Respunsurile eleviloru din obiectele prescrie, cam dificile etatii si judecatii loru, urmara in ordine. Durat'a ecsaminarii de 5 1/2 óre a tóte 4 clasele, cu pucina exceptiune satisfacú publiculu asistente, convingundulu si astringundulu a eschiamá, ca instructiunea n'a perdutu din vedere scopulu.

Cá documentu acestei asertiune, servéscu spre-siunea nepartiala a d. de Hochmeister, care surprinsu de rezultatulu ecsamenului in charti'a sa din acea di multumesce in scrisu directiunei scolare pentru onórea neasteptata, carea ia oferitu ocasiunea a se bucurá de escelentulu resultatu alu ecsamenului, . . . „mich aufrichtig zu freuen, über das ausgezeichnete Resultat“, . . . pre care corpulu didacticu intre referintiele cele mai nefavoritórié le a ajunsu . . . „das bei den ungünstigsten Verhältnissen . . . erzielt haben.“ . . .

Cu acest'a publiculu se retrase multiumitu, éra elevii ingrijiati de pronunsierea sententiei in diu'a urmatória, carea va a declará fiacarui partea meritata. —

Nóptea vine, Morfeu -si revarsa preste mentile obosite dulcele somnu, cá recercate cu mai multa vivacitate si potere se póta incoroná diu'a urmatória inchiarea anulului scolasticu, di remarcabila in viéti'a scolarului si invetiatorelui consciintiosu.

In diu'a de 23 c. orizontele se iluminá, si lustrulu festinului scolasticu cresce cu presenti'a d. prota I. V. Rusu, care diu'a precedente absentá din cause nedelatavere, fiindu suplinitu de d. catechetu localu.

Dupa „Te Deum“ in numeru considerabilu cu dd. prota Rusu si Hochmeister in frunte intraramu la loculu destinatu, unde tribunalulu consciintiei invetiatoresei avea a enuciá confidentialu in facia on. publicu si a parentiloru verdictulu bunu — reu — dupa meritulu eleviloru.

Ceremonialu indatinatu precese; vocea inocentiloru redica pietatea festinului cu cantulu beser. bine ecsecutatu. Urmara declamatiuni, disertatiuni in limba romana si germana intretiesute de cantu nationalu. Anume: Dorulu meu de Tautu; das schönste Lied, de Vulcanu tradusu de Fischer; Patri'a, Mihaiu si Engelu despre Mihaiu, oratiune ocasionala cu devis'a: „Scóla, si ér' scóla, pentruca fara scóla, si crescere nationala nu este mantuire pentru romanismu, si cine cugetu astadi altmintrea, este séu amagitu, séu amagitoriu.“

Se prelegu clasificatiunile, si premiaza elevii mai deligenti si meritati. Observu in legatura, cá d. de Hochmeister fú generosu si distribuí cá premiu 5 fl. v. a., care generositate si patientia de 2 dile, i a castigatu titlu la multumirea si recunoscinti'a nóstra.

D. prota Rusu cu cunoscutai datina, multumesce corpulu didacticu, care a luatú asupra-si cea mai grea meseria, de succesulu instructiunei, oftandui curagiu si perseverantia pre terenulu culturai. Imbarbatéza scolarii la zelu, frecuentare regulata si emulatiune. Indemna pre parenti, si of. com. a fi conscii la misiunea loru, a usá de tóte mediale, cá acestu paladiu se fia bine adustatu, regulatu frecuentatu, pentruca lips'a de carte la noi romanii e mai simtita cá ori unde. Cu cantarea docsologiei, festinulu scolasticu se finesce, ducundu unulu fiacare cu sene placute suvenire. —

Scóla are caracteru publicu. Instructiunea se predá in 4 clase cu 3 despart. de 4 invatiat. ordinari si 1 catechetu. Contingentulu prunciloru de ambele secse, ce datoriau a frecuentá scóla astu anu in sensulu legei, a fostu 207, din cari s'au inmatriculatu la inceputulu an. scol. 72, si ecsaminatu cu finea an. 40, au desertatu déra 32, si remasu fara instructiune de totu 135. Cam multu. Ce e de facutu inse, candu se recerca tota posibilitatea garantata de lege, se aducu concluse preste concluse, pre candu ecsecutiunea a conto lui „Ticalosu Mari'a Ta“ adecuéza.

Preste totu plus minus au frecuentatu scóla publica 72 romani, 10 germani, 2 maghiari; sum'a 84.

Acestu reportu, mi amu tienutu de datorintia alu comunicá in sperare, ca anulu ce vine si incepu cu 1-a Octobre n. va imbracisia mai multu contingentu din anii obligamentului, convingunduse odata parentii de familie, ca pruncii prin scóla, carte si invetiatura, se facu ómeni luminati, intielepti, cu aspiratiune de unu venitoriu mai fericitu cá alu loru.

De proprietariulu edificiiulu scolaru (deja resnullius), reparatur'a lui (deja inclinatú spre ruina), recuisitele instructiunei (deja lipsescu multe), cum si de prea modestele salarie inv. (deja intre 400 si 200 fl. v. a.) mi reservu dreptulu, cu alta ocasiune procsima.

Primiti rogu Die Redactoru profundulu respectu si consideratiunea, ce ve datoiescu.

Papiu m/p., direct. si inv. prim.

Orlatu 3 Aug. 1871.

In 1 l. c. n. avuramu rar'a fericire a bine-ventá pre d. colonelu br. de Ursu si pre d. capit. Bradu, in midioloculu nostru. Misiunea dloru fú oficiósa. Comitétulu adica, cu 1 Aug. incepu activitatea prescria de statute, proprie de conclusele procesului din 8 Maiu a. c. asupra terenului instructivu din intréga legiunea I romana. DD. colonelu si br. Ursu cu capit. Stanciu pleca din Sibiu spre Brasiovu; dd. capit. Bradu si maioru Novacu (teneru) spre Hatiegu, in calitate de comisari, cu scopu si misiune a pune in notiune pre respectivetele comune fóstie granitieresce, de fasele fonduriloru si a realitatiloru etc.; a arondá senate scol. comunale, a luá notiitia de stadiulu edificiiiloru scolarie, de proprietatiele loru, de personalulu invetiatorescu, si subsistinti'a cum si cualificatiunea lui; a indemná pre ómeni se imbracisiese scól'a, carea singura e mantuitória, cum si ai capacítá asupra referintieloru si conditiuniloru concese de inaltele locuri in favorulu loru, cu privire la partea averei pana acum, — in cestiune pendente — neresolvata.

Acest'a inalta misiune aici la noi o indeplinira dd. col. Ursu si cap. Bradu, in tota formalitate, lasandu dupa sene placute suvenire; ér' nóue datorintia si obligatiunea ale pofti barbatia, energia, incoronate de succesulu celu mai stralucitu pre calea inceputa.

Acest'a m'amu simtitu datoriu, Dle Redactoru, a vi o comunicá spre sciintia, ruganduve a luá notiitia in colónele „Gazetei“, cá unu simplu si micu omagiu de grandiósa opera ce astepta miscamentulu instructiunei si culturai poporale pre intensulu terenu numitu granitierescu.

Observu, cá dupa indeplinirea misiunei comisariiloru se va convocá una adunare generale, carea va trece in revista fructele si efectele misiunei cum si altele m. m. etc. — Papiu msp.

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a. Archiducele Albrecht in Lemberg in Galiti'a tienú revista militaria. Astadi se pornesce la Przemysl spre a inspectiunea fortificatiunile. Rusi'a inca fortifica dincolo de granitia cu totu adinsulu. Deci si cechii cu ocasiunea calatorie archiducelui Rudolfu, si galitiani -si manifesta bucuri'a pentru restituirea autonomiei sperate, ceea ce e fermeculu popóreloru. —

Cercetari asupra asiedimentelloru antice in Romani'a.

(Urmare.)

Plas'a Berhomete: Svoristea. — Incependu déra dela partea sud-vestica a districtului, adica din ocolulu Berhometelui, gasimu in comun'a Svoristea, situata pe malulu dreptu alu Seretului, dóue magure cu verfurile trunchiate, din cari un'a, numita Holi'a, este asiediatá langa padure, la V. de satu; ea are 1284 metri periferiu la basa si 140 metri inaltime. Cealalta, numita Canmeghilo (6re nu Kamne-moghilo, ceea ce ar' insemná pe slavonesce movila de pétra?) este in padure spre S. V. de satu; ea are 1070 m. periferia la basa si 227 m. inaltime.

Piriulu negru. — Pe malulu dreptu alu Seretului, la média-di de tergulu Mihaileni, spre E. de catunulu Piriulu negru, se afla, pe muchea unui delu cu prundu, o movila lata, avendu numai unu stanjinu (2 m. 23) inaltime, éra spre N. de dens'a, alta movila mare, cu altele mai mici pe langa ea. Ómenii din partea locului spunu, ca tóte aceste movile suntu din timpulu unei batalii ce s'a datu la Hotinu.

Dersc'a. — Mai spre N., adica dincolo de delurile ce marginesc basinul Seretului, in valile despre Buhaiu, se afla comun'a Dersc'a. La S. de satu este o magura mare de petrisiu, avendu pe dens'a doue mobile prapuse la midiulocu, de cate 7 palme (1 m. 95) inaltime fiecare; un'a este situata pe verfulu magurei; cealalta pe cost'a ei despre resaritu.

Totu in acea directiune, pe locul numitu Berezn'a (pe slavonesce inseamna locu cu mestecani) se afla unu siantiu ca de 70 prajini (468 m. 30) lungulu, de 6 stanjini (13 m. 38) latulu, si 2 stanjini (4 m. 46) adencu, ale carui capetaie dau, de o parte, in ap'a Buhaiulu si de cea alta in piriulu Buhaiasiulu; pamentulu din siantiu e aruncatu, in partea despre apusu; la midiulocu lui se afla o curmatura. Dela siantiu inainte spre V., este o suprafacia plana quadrata, cuprinsa intre siantiu intre cele doue garle, si intre o padure, care este spre apusu, impropriu siantiuului. Intinderea acelei suprafacie este ca de 40 falci (572.000 m. □). In acelu locu se dice, ca ar' fi ecistatu inca din timpii paganiloru o cetate cu o porta de feru? spre resaritu, acolo unde se vede adi si curmatur'a siantiuului.

Plas'a Hertiei: Ternauc'a. — Intre delurile spre media-di de terglu Hertiei, in comun'a Ternauc'a, se dice, ca au ecistatu odinioara, pe locuri siese, mai multe mobile seu gorgane, cari cu timpul s'au risipitu din caus'a aplanarei locurilor prin cultura.

Pe delulu numitu Zamka, la apusu de satu, se dice asemenea, ca a fostu odinioara o cetate de petra, din care se vedu inca ore-cari urme. Numele chiaru de Zamka (dela slavonesce Zamok cetate, castela), care a ramasu acestui delu, precum mai multoru altoru localitati in Romania, este o dovada, ca in acelu locu au fostu din vechime intaritur.

Movil'a Hartianului. — La an. 1865 s'a gasitu aici intr'o movila mare, care a datu si numele seu acestui catunu, spre E. de terglu Hertiei, o sabia de feru ca de 2 1/2 coti (1 m. 60) lungime si Om, 1 latime, much'a i era grosa si ruginita. D. Alecu Georgiu din Botosiani, fiindu atunci sub-prefectu, a luat acestu obiectu.

In piriulu Baranc'a, spre media-di de terglu Hertiei, se dice, ca s'ar fi gasitu o bucata de peptaru de feru (cuirase).

Oroftian'a. — Intre ambele catune Oroftian'a de susu si Oroftian'a de diosu, pe malulu Prutului, la S. de celu d'antaa si spre apusu de alu doilea, pe unu delu forte inaltu, acoperitu cu padure, se vedu douespredece siantiuri in lungime de cate 40 pana la 50 prajini (267 m. 60—334 m. 50), cu directiune dela N. spre S. si cuprindeindu intre ele unu spatiu ca de 4 falci (57.200 m. □). Acelu locu se numesce Cetatiu'a sasiloru.

Fundulu Hertiei. — In comun'a ce porta acestu nume, la S. E. de terglu Hertiei, pe unu delu cu padure spre media-di, se vede o inaltatura de pamentu lunga ca de 100 stanjini (223 m.) si lata 70 stanjini (156 m.). Ea este taiata in curmezisii cu doue siantiuri. In intrulu ei se gasescu caramidi, sgura si alte remasitie. Traditiunea dice, ca s'au urmatu aici batalii si ca loviturile erau pornite de pe altu delu ce sta impropriu, la distantia ca de 2000 metri, si unde s'au gasitu nisce bulgari de skija gauriti, ca de 20 oc'a (26 chilu) unulu.

Plas'a Prutulu de susu: Suhareulu. — Pe pol'a meridionale a deluriloru, pe un'a din valile, din cari se forma riuulu Basieului, este comun'a Suhareulu; acolo, pe o campia despre resaritu, se afla trei mobile, numite mobilele Codrei. Un'a are 45 stanjini (100 m. 35) circumferintia la basa si 10 stanjini (22 m. 30) inaltime; celelalte doue suntu inca si mai mici; au cate 25 stanjini (55 m. 75) impregiurulu basei si 6 stanjini (13 m. 38) inaltime.

Pomerl'a. — Comun'a Pomerl'a se afla mai spre apusu, in lunc'a Jijiei; la resaritu de satu, pe locul numitu Ruginosulu, suntu si acolo trei mobile asiediate in directiune drepta; cea mai mare din ele are 3 stanjini (6 m. 69) inaltime si 16 stanjini (35 m. 68) periferia la basa; verfulu ei este ovalu si gauritu (fara indoiea de cautatorii de comori); celelalte doue, egali intre ele, au abia 2 stanjini (4 m. 46) inaltime si 4 stanjini (8 m. 92) circumferintia la basa, si ele au verfulu de forma ovale.

In acesta comuna spre V., este unu delu padurosulu numitu Delulu Comoriloru, unde se vedu o multime de gropi de diferite dimensiuni, facute de catra cercetatorii de comori de pe vremi.

Pe unu altu delu, disu Delulu Caramidiloru,

cu suprafaci'a inclinata spre N. E., sapandu nisce omeni la 1858, au gasitu o ola de lutu de forma lungueti'a, contienendu oseminte omenesce. Acea ola a fostu indata ingropata cu vreo 40 stanjini (89 m. 20 mai spre V.

Ibanesci. — Precum s'a aratatu mai susu, comun'a Ibanesci ocupa locul celu mai culminante alu deluriloru ce se intindu de a lungulu malulu dreptu alu Prutului; din acelu punctu, care domina totu judeciulu Dorohoiu, se pornescu spre media-di costisiele ce despartu valile Jijiei, Ibanesci si Basieului. Pe podisiulu lui muntosu, spre S. V. de satulu Ibanesci, este unu feliu de delu artificiale seu magura colosale, avendu la basa o periferia ca de 2000 stanjini (4460 m.) si o inaltime ca de 250 stanjini (557 m.).

Ea este redicata in marginea unei paduri si formata din nisipu, petre mici si stanci aglomerate; de pe culmea ei vederea se destinde preste totu districtulu Dorohoiu si chiaru pana la Iasi si la Sucéva. Verfulu acestei magure este trunchiatu; elu presenta o suprafacia plana de forma rotunda, ca de 500 stanjini impregiuru (1115 m.), si pe dens'a se gasescu ruinele unei cetatiui, cuprindeindu ca vreo 40 stanjini (89 m. 28); in giurulu cetatii este unu siantiu circulariu, care are inca 1 1/2 stanjini (3 m. 35) inaltime si 30 stanjini (60 m. 90) lungime in partile, unde elu mai ecista, adica spre S. si E.; era spre N. si V. malulu e surpatu si riposu; tieran'a din siantiu se arata a fi asverlita din afara in intru. Port'a cetatiuiei era asiediatu spre S.—S. E.; si dela dens'a se pornescu spre S. drumulu, care duce la satulu ce este astadi situatu pe cost'a magurei. La 30 stanjini (66 m. 90) spre N. de cetate este o redicatura de pamentu inaltiatu ca de 3 stanjini (6 m. 69) de asupra cetatii; ea pare a fi servitu ca punctu de observare. Spre S. de cetatiuia, la distantia de 120 prajini (800 m.) este o alta movila, avendu 50 stanjini (111 m. 50) circumferintia la basa si 4 stanjini (8 m. 92) inaltime; de acolo se pote observa totu interiorulu cetatii.

Si mai departe, adica la 1/4 de posta, in directiunea S.—S. E., mai este inca o movila de 52 stanjini (115 m. 96) circumferintia la basa si de 6 stanjini (13 m. 38) inaltime, cu o forma tuguaiata; din verfulu ei se vede la movil'a precedinte si chiaru pana in port'a cetatii.

Despre cetatea cea mare de pe magur'a dela Ibanesci, traditi'a locale o crede din timpul tatariloru; unii dicu inca cumca acolo a fostu monastire.

(Va urma.)

Cronica externa.

ROMANIA. Bucuresti. Domnitorulu cu famili'a se afla la monastirea Sinaia, aproape de granitia.

Pregatirile pentru serbarea dela Putn'a nu se paru a fi pornite de entuziasmulu, care lu pretende o serbare atatu de eminentu nationale. Junimea romana academica cu deosebire bucovinenei si moldovenii ne voru documenta, pana in catu e inspirata junimea de importanti'a acestei serbari. —

In caus'a resilierei concesiunei strausbergiane e denumitu d. dep. Georgiu Vernescu, ca arbitru din partea gubernului, spre a decide cu arbitru concesionariloru. —

Se cetesce in „Monitoriuulu“ de Vineri: „In mersulu trenulu de marfuri, care s'a pornitu dela gar'a Filaretu Mercuri, s'a ivitu unu accidentu regretabile: trenulu continea intre alte marfuri, si vagone incarcate cu pecura. Ajunsu la Coman'a, o scurgere s'a declarat la unulu din butoie cu pecura. Siefulu trenulu crediendu, ca acesta nu presenta nici o gravitate, a continuatu drumulu spre Giurgiu. Ajunsu la chilometrulu 43, o esplosiune detunatoria s'a produsu, si flacar'a a cotropitu de odata siese vagone, din cari trei incarcate cu pecura, unulu cu rapitia, altulu cu o trasura si furgonulu conductorulu. Omenii trenulu au reesitu a detasia vagonele neaprinse, era celelalte 6 au arsu cu deseversire.

N'a peritu nici unu omu, si circulatiunea trenuriloru a suferitu numai o intardiare de 2 ore.

S'a depusu imediatu o incheta in faci'a locului, asupra acestuiu accidentu, alu carui resultatu se va comunica in deosebu. —

CAROLU I.

prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationale, Domnu alu Romaniloru.

La toti de facia si viitori sanetate!

Asupra reportulu ministruulu nostru secretariu de statu la departementulu agriculturii, comerului si lucrariloru publice, Nr. 5805, pe langa care ne supune spre sanctionare legea votata de corpurile legiuitorie pentru resolvarea cestiunei drumuriloru de feru, concedate companiei doctorulu Strausberg.

In virtutea art. 93 din constitutiune,

Amu sanctionatu si sanctionamu,

Amu promulgatu si promulgamu ce urmaza:

L E G E.

pentru solutiunea cestiunei drumulu de feru Strausberg.

Art. I. Guvernulu va urmari resilierea concesiunei din 21 Novembre (3 Decembre) 1868, acordata duciloru de Ujest si de Ratibor, comitelui Lehndorff si doctorulu Strausberg, inaintea tribunalulu arbitralu, proveditu prin aceeasi concesiune, fara a intrerupe cursulu actiuniloru civili si penali deja deschise la Berlinu.

Art. II. Dupa resilierea concesiunei, guvernulu, ca mesura conservatorie, va ingriji de calea ferata neexploatabile si va exploata calea ferata in partile exploatabile, punend'o sub directiunea unui consiliu de administratiune, si fara ca acesta se angajeze altfelu responsabilitatea statulu.

Art. III. Aceste mesuri este autorisatu guvernulu a le lua si in casulu, candu in timpul duratei procesulu de realizare, doctorulu Strausberg si consortium voru abandonat' exploatarea calei ferate.

Art. IV. Posesorii de obligatiuni voru fi incunoscintiati, prin tote midiulocele de publicitate, ca suntu imediatu pusi in intardiare (mis en demeure) de a se constitui in societate de actionari indata dupa resilierea concesiunei, conformu art. 14 din acesta concesiune.

Acesta societate, din momentulu constituirei sale si luarei drumulu feratu in exploatare, -si ia asupra-i printr'acesta chiaru tote drepturile ca si tote indatoririle concesionariloru primitivi.

Art. V. Dupa resilierea acestei concesiuni si in casu candu posesorii de obligatiuni nu se voru constitui in societate de actionari in intervalu de 30 zile dupa sentinti'a de resiliere a concesiunei primitive, carei sentintia se va da cea mai intinsa publicitate, atunci guvernulu va procede in modulu preveditu de articulu urmatoriu.

Art. VI. Guvernulu, indata dupa resilierea concesiunei, facundu o justa si larga estimatiune a lucrariloru si a materialulu ecistentu in tierra, va despagubi pe detentorii de obligatiuni cu sum'a ce va esi din acesta estimatiune.

Art. VII. Guvernulu, dupa resilierea concesiunei, seu in timpul abandonarii liniei ferate de catra doctorulu Strausberg si compani'a, este autorisatu se faca tote cheltuielile necesarie pentru conservarea si intretinerea liniei pana la cifra de 5 milioane lei, pe cari i va lua prin comptu curentu de cifra 9 milioane dela cass'a de depuneri si consemnatiuni.

Acesta lege s'a votatu de adunarea deputatiloru, in sedinti'a din 6 Iuliu, anulu 1871, si s'a adoptatu cu maioritate de 67 voturi contra 22 fiindu si 5 abtineri dela votu.

Vice-presedinte D. Cornea.

(L. S. A.) Secretariu P. Angelescu.

Acesta lege s'a votatu de senatu, in sedinti'a sa dela 7 Iuliu, anulu 1871, si s'a adoptatu cu maioritate de 20 voturi contra 7 si 1 abtinerere.

Vice-presedinte A. Orescu.

(L. S. S. D.) Secretariu D. Florescu.

Facemu cunoscutu si ordonamu ca cele de facia, investite cu sigilulu statulu si trecute in „Monitoriuulu“ oficiale, se fia adresate tuturor autoritatiloru administrative si judiciare, spre a le inscrie in registrele lor si a le observa intocmai.

Ministru nostru secretariu de statu la departementulu agriculturii, comerului si lucrariloru publice impreuna cu d. ministru alu justitiei voru aduce la indeplinire ordonanti'a de facia.

Data in Bucuresti la 17 Iuliu 1871.

CAROLU.

Ministru secretariu de statu la depart. agriculturii, comerului si lucrariloru publice Nic. Cretulescu.

Ministru secretariu de statu la departementulu justitiei G. Costaforu. — Nr. 1365. —

Din FRANCI'A avem telegramele urmatórie:
„Parisu 3 Augustu. Proiectulu de prorogare a puterilor lui Thiers cu titulu de presedinte alu republicei si cu unu ministeriu responsabile va fi prezentatu, probabilmente, in septeman'a viitoria.

Unu reportu alu lui Mac-Mahon dice, ca in alu doilea asediu alu Parisului au fostu ucisi 83 oficeri si raniti 430; dintre soldati, 894 ucisi, 6024 raniti si 183 disparuti.

Dinariulu oficiale anuncia, ca subscriptiunea noueloru actiuni ale drumulu de feru austriacu se va deschide la Parisu, la Lyon, la Berlinu si la Francofurtu. Actiunile se voru eliberá in cinci versaminte semestrali, de cate 100 franci; cea d'antaitu versare se va efectua dela 15 pana la 29 Augustu.

Parisu 3 Augustu. Diariulu oficiale anuncia, ca Carolu de Remusat este numitu ministru alu afacerilor straine in loculu lui Jules Favre, care a fostu descarcatu de functiunile sale dupa propri'a sa cerere.

Resultatulu complectu alu alegerilor complementare ale municipalitatei Parisului este cunoscutu.

S'au alesu 20 din list'a „Uniunei parisiane“, 26 din list'a comitetulu „Rue Turbigo“, si doi candidati inserisi in ambele liste.

Parisu 7 Augustu. In Poligny se aflara in Mercurea trecuta 2 nemti morti. Prusianii se inversiunara, alergara cetatea dealungulu vulnerandu si ciomagindu pe toti in trecere si vrea se aprinda orasiulu. Garnisóna se inmultu cu 800 ostasi. E teama de nóue conflicte.“ —

Prenumerantii „Gazetei Trans.“

Transportu din Nr. 57 653 fl. 55 cr. v. a.	
Tit. DD. Petru Popu vicariu foraneu alu Hatieglui .	5 „ — „
„ Samuele Vlasa Laslo v. protopopu Pocegei .	5 „ — „
„ Georgiu Pop-Densusianu parochu romanu gr. cat.	5 „ — „
„ Ioane Nicolau par. gr. c.	5 „ — „
„ Sim. Bocsia protop. gr. c.	5 „ — „
„ Georgiu Macaveiu cancelistu sedriale .	5 „ — „
„ Nicod. Cotisielu jude com.	5 „ — „
„ Sim. Balomiri jude regiu	5 „ — „
„ Vasilie Aipini proprietariu	5 „ — „

„ Sabin'a Tobias proprietarésa	5 „ — „
„ Ioane Macelari'a propriet.	5 „ — „
„ Nicolau Popu par. gr. c.	5 „ — „
„ Ioane Capucianu v.-protop.	5 „ — „
„ Ioane Béla notariu com.	5 „ — „
„ Stefanu Porutiu preutu rom. gr. cat.	5 „ — „
„ Georgiu Popovicu par. rom.	5 „ — „
Ou. comuna Pinticu .	5 „ — „
Sum'a: 738 fl. 55 cr. v. a.	
(Va urmá.)	

Cursurile

la bursa in 8 Aug. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 81	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 71 ¹ / ₂	„
Augsburg	—	—	121 „	„
Londonu	—	—	121 „ 80	„
Imprumutulu nationalu	—	—	59 „ 50	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	69 „ 50	„
Obligatiunile rurale ungare	—	—	80 „ 20	„
„ „ temesiane	—	—	78 „ 50	„
„ „ transilvane	—	—	76 „ 75	„
„ „ croato-slav.	—	—	86 „ 25	„
Actiunile banicei	—	—	767 „	„
„ creditului	—	—	287 „ 10	„

Deschiderea subscriptiunii de actiuni

la institutul de creditu si economii

„ALBINA“

Concesionatu din partea inaltulu ministeriu reg. ung. de agricultura, industria si comertiu cu datulu din 20 Iuniu 1871 Nr. 6727.

Capitalulu societatei consta din 300.000 fl. v. a. impartitu in 3000 actiuni de cate 100 fiorini.

Capitalulu acest'a se va puté inmultu de adunarea generala, cu aprobarea guvernulu, prin alte serie de actiuni pana la diumetate de milionu fiorini.

In casulu unei emisiuni nóue, actionarii de mai inainte au antaietatea dreptulu, de a primi in mesur'a actiunilor ce posedu, actiunile seriei a dóu'a in pretiulu lor nominalu (§ 9).

Se punu deci acum la subscriere publica 3000 actiuni.

Conditunile suntu:

1. La subscriere se respundu 10⁰/₀, adica dela facare actiune 10 fiorini: Alte 20⁰/₀ se voru numerá la provocarea acestui comitetu si anume in 30 dile dela diu'a provocarei. Versamintele aceste se cuietéza prin adevierintie interimali.
2. Dupa raspunderea a 30⁰/₀ se voru edá pe numele respectiviloru certificate de actiuni proviedute cu cuponi de interese si de castigu.
3. Pentru coperirea speseloru dela inceputu se mai respunde cate 1 fiorinu de actiune, care se va incassá cu rat'a II.
4. Versamintele mai departe voru urmá conformu §-lui 10 din statute.
5. La casu, candu in terminulu pusu mai diosu resultatulu subscrieriloru va trece preste 3000 actiuni, se va face o reductiune proportiunala intre toti subscribentii.

Subscriberile se facu:

In Sibiu in cancelari'a comitetulu si la domnulu consiliariu Elia Macelariu.

- „ Brasiovu la d. comerciante Ioane Padure.
- „ Zernesci la d. protopopu Ioane Metianu.
- „ Fagarasiu la d. v.-capitanu distr. Ioane Codru-Dragusianu.
- „ Blasiu la d. profesoriu Ioane M. Moldovanu.
- „ Sebesiu la d. secretariu judiciale Ioane Paraschivu.
- „ Orasti'a la d. avocatulu Dr. Avramu Tincu.
- „ Hatieglu la d. comerciante Nicolau Petrovicu.
- „ Dev'a la d. avocatulu Dr. Lazaru Petcu.
- „ Baiti'a la d. inspect. scolasticu Iuliu Bardosi.
- „ Bai'a de Crisiu la d. protonotariu Sigismundu Borlea.
- „ Abrudu la d. avocatulu Mateiu Nicola.
- „ Alb'a Iulia la d. senatoru magistr. Alecsandru Comanescu.
- „ Turd'a la d. avocatulu Dr. Ioane Ratiu.
- „ Clusiu lu d. jude singulariu Iosifu Popu.
- „ Gherl'a la d. inspectoru de banca Ioane Muresianu.
- „ Desiu la d. avocatulu Gabriele Manu.
- „ Siomcut'a mare la d. ablegatu dietale Ladislau Buteanu.
- „ Naseudu la d. directoru gimnasiale Dr. Ioane Lazaru.
- „ Reginulu sasescu la d. avocatulu Mihailu Orbonasiu.
- „ Tergu Muresiului la d. comerciante Iosifu Fulep.

In Sighisiór'a la d. archivariu magistr. Ioane Siandru.

- „ Mediasiu la d. avocatulu Ioane Popa.
- „ Timisiór'a la d. consil. de scóle in pens. Dr. Pav. Vasiciu.
- „ Lugosiu la dd. Dr. Aureliu Maniu si Constantinu Radulescu, advocati.
- „ Caransebesiu la d. secretariu episcop. Ioane Bartolomeu.
- „ Oraviti'a la d. avocatulu Simeone Mangiuca.
- „ Panciov'a la d. locotenente in pensiune Ioane Balnosianu.
- „ Orsiov'a la d. proprietariu Vasiliu Popovicu.
- „ St. Miclausiuulu mare la d. protopopu gr. cat. Vincentiu Grozescu.
- „ Versietiu la d. pract. de advocatura Ioane Siepetianu.
- „ Aradu la d. vice-comite Sigismundu Popovicu.
- „ Világos la d. notariu opidanu Ioane Moldovanu.
- „ Lipov'a la d. comerciante Davidu Simonu.
- „ Pecie'a romana la d. notariu N. Filimonu.
- „ Beiusiu la d. avocatulu Parteniu Cozma.
- „ Oradea mare la d. proprietariu Nicolau Diamandi.
- „ Sigetulu-Marmatiei la d. avocatulu Dr. Ioane Mihali.
- „ Cernautiu la d. profes. gimn. Ionu a lui Georgie Sbiera.
- „ Pest'a la d. avocatulu Florianu Varga.
- „ Vien'a la d. comerciante B. G. Popovicu.

La cancelari'a acestui comitetu in Sibiu se primescu subscriptiuni si din provincia prin posta séu prin telegrafu cu tramiterea valórei prescise totu prin posta.

Subscriptiunea este deschisa pana la 30 Octobre a. c., ér' cu diu'a acésta se va inchlá.

Statutele societatei cum si blanchete de subscriere se aflu depuse in biroulu comitetulu cum si pela toti reprezentantii nostri din afara.

Actionarii primescu statutele gratis, ér' altii cu 20 cruceri esemplariulu; blanchetele de subscriere se dau gratis.

Cancelari'a comitetulu este in Sibiu, strat'a Macelariloru Nr. 110, unde suntu a se adresá tóte scrisorile.

Sibiu in 1-a Augustu 1871.

Comitetulu fundatoriu.